

بورس‌ها می‌توانند مقدمه اجرایی برنامه هفتم باشند

دانشمندان پیش‌بینی می‌کنند با ادامه انتشار کربن و گازهای گلخانه‌ای وضعیت گرمای زمین بدتر خواهد شد

سال آینده روزهای گرم‌تری

خواهیم داشت

فرهیختگان

دانشگاه

شماره مسلسل ۶۶۵۹ | سطنیه ۲ مرداد ۱۴۰۲ | ۲۲ مهر ۱۳۴۵ | ۲۵ جولای ۲۰۲۳ | شماره ۳۲۱۱
Tue | 25 Jul 2023 | vol.16 | No. 3921 | 16 Pages
www.fdn.ir

رئیس مرکز تحقیقات بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی
واحد اصفهان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

حکمرانی آب در حوضه آبخیز زاینده‌رود علمی نیست

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

سرمایه‌گذاری بخش خصوصی؛ حلقه مفقوده بودجه مراکز رشد

در اینفوگرافیک «فرهیختگان» بخوانید

جزئیات آیین‌نامه جدید ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان

چه خبر از دانشگاه

چه کسانی می‌توانند هیات علمی وابسته دانشگاه آزاد شوند؟

عباس اشرفی، رئیس مرکز جذب و امور هیات علمی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با ایسکانیوز پیرامون جذب عضو هیات علمی وابسته اظهار کرد: «دانشگاه آزاد با عنایت به فرمان رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر به‌کارگیری اساتید مومن، انقلابی و نخبه در دانشگاه‌ها و براساس اهداف عالی‌ه مندرج در سند تحول و تعالی، راهکارهای اصلاح و کارآمدسازی نظام جذب، ارزیابی و جبران خدمات اعضای هیات علمی با بهره‌گیری از ظرفیت الگوی شبکه‌ای دانشگاه، در نظر دارد تا در کنار اعضای هیات علمی تمام‌وقت و پیوسته، اقدام به جلب همکاری فرهیختگان علمی کشور در چهارچوب اعضای هیات علمی وابسته کند.» وی در خصوص شرایط هیات علمی وابسته نیز گفت: «اعضای هیات علمی وابسته می‌توانند براساس نظر گروه آموزشی مربوطه تدریس حداکثر ۸ واحد درسی در هر نیمسال تحصیلی و راهنمایی ۴ پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد یا یک ساله دکتری تخصصی را در یک سال تحصیلی برعهده گیرند.» اشرفی ادامه داد: «برای اعضای هیات علمی وابسته حکم کارگزینی صادر شده و حقوق و مزایای عضویت هیات علمی وابسته خود را براساس بخشنامه‌های معاونت توسعه و مدیریت منابع دانشگاه آزاد به صورت ماهیانه دریافت می‌کنند.» وی تصریح کرد: «استفاده از خدمات عضویت هیات علمی وابسته در دانشگاه آزاد به هیچ‌عنوان وضعیت استخدامی جدید تلقی نمی‌شود و برای اعضا هیچ‌گونه حقی ایجاد نمی‌کند.»

رئیس مرکز جذب و امور هیات علمی دانشگاه آزاد در بخش دیگری از سخنان خود در خصوص گروه‌های هدف هیات علمی وابسته نیز اظهار کرد: «دارندگان مدرک دکتری تخصصی منطبق و مرتبط با گروه علمی انتخابی برای تدریس در واحد دانشگاهی براساس ارزیابی هیات اجرایی جذب استان، اعضای هیات علمی بازنشسته دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و خبرگان، صاحب‌نظران و متخصصان غیرهیات علمی فاقد مدرک دکتری تخصصی که درجه خبرگی آنها پس از موافقت هیات اجرایی جذب استان به تأیید کمیسیون مرکزی جذب و بورس دانشگاه آزاد رسیده باشد، می‌توانند نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند.» اشرفی خاطرنشان کرد: «اعضای هیات علمی تمام‌وقت دانشگاه‌های دولتی نیز پس از اخذ موافقت دانشگاه محل تمام‌وقت می‌توانند در این طرح شرکت کنند.»

ثبت‌نام ۴۳ هزار دانشجوی دکتری در سامانه دستیاری آموزشی

جلسه هم‌اندیشی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان

با معاونت‌های موضوعی دانشگاه آزاد پیرامون بخش نظری دوره ویژه مدرسی برگزار شد. در راستای اجرایی‌سازی گام‌های بعدی دوره ویژه مدرسی، جلسه هم‌اندیشی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان با معاونت‌های موضوعی دانشگاه آزاد با حضور محمدعلی نادی خوراسگانی سرپرست معاونت علوم تربیتی و مهارتی، عباس اشرفی رئیس مرکز جذب و امور هیات علمی، بهرام عابدی معاون مدیرکل امور آموزشی معاونت علوم انسانی و هنر، معصومه عسگری مدیر توانمندسازی و مهارت‌های حرفه‌ای مرکز توانمندسازی، عمادی مدیر همکاری‌های برون‌سازمانی مرکز توانمندسازی و نماینده معاونت پزشکی دانشگاه آزاد و حامد حسن‌پور رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان و معاونان ستاد مرکزی باشگاه برگزار شد.

در ابتدای این جلسه حامد حسن‌پور، رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان ضمن اعلام آمار ثبت‌نام ۴۳ هزار دانشجوی دکتری متقاضی تدریس در سامانه دستیاری آموزشی تشریح کرد: «با همکاری مرکز فناوری اطلاعات دانشگاه در استقرار سامانه دستیاری آموزشی و تبلیغات کم‌نظیر روابط عمومی دانشگاه آزاد در این خصوص، روند اجرای ثبت‌نام متقاضیان تدریس بدون مشکل به اتمام رسید.» وی افزود: «پس از ثبت‌نام دانشجویان دکتری در سامانه دستیاری آموزشی ۲۲۰ تن از روسای باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان در واحدهای دانشگاه آزاد در سراسر کشور با استعلام از معاونت آموزشی و معاونت فرهنگی دانشجویی واحدهای دانشگاهی، وارد گام بررسی سابقه داوطلبان درآموزشیار و کمیته‌های انضباطی شدند که در این خصوص تاکنون ۲۴ هزار نفر از دانشجویان مورد تأیید قرار گرفته‌اند.» رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان ضمن تشریح آیین‌نامه دستیاری آموزشی، خاطرنشان کرد: «مسئولیت بررسی، ارزیابی و انتخاب دستیاران آموزشی ثبت‌نامی با کارگروه صلاحیت علمی استان است و دبیر کارگروه، رئیس دانشکده تخصصی استان می‌باشد و مدیران منتخب گروه‌های تخصصی ذی‌نفع نیز در کارگروه تخصصی عضو هستند.» حسن‌پور تصریح کرد: «تدریس دانشجویان دکتری متقاضی در کارنامه دانشجویان به صورت واحد نظری و عملی (اختیاری و انتخابی) ثبت می‌گردد که این امر پس از تمهیدات و اخذ مجوزهای لازم انجام می‌شود.» وی ادامه داد: «برگزاری دوره‌های توان‌افزایی بیش از پنجاه درصد در شکل‌گیری نظام دستیاری آموزشی نقش دارد و دانشجویان می‌توانند از همان ابتدای تدریس با ضوابط آشنا شوند و بدانند که دانشگاه آزاد به آنها فکر می‌کند.» حسن‌پور با نگاه آینده‌نگری در این خصوص توضیح داد: «با طرح دستیاری آموزشی، دانشجویان به دانشگاه تعلق خاطر

پیدا می‌کنند و نیروهای ماهر در نظام اداری کشور تربیت می‌شوند.»

محمدعلی نادی، سرپرست معاونت علوم تربیتی و مهارتی دانشگاه آزاد ضمن اشاره به افتتاح دانشکده شماره یک تعلیم و تربیت اسلامی در واحد علوم و تحقیقات بیان کرد: «در دانشگاه آزاد اسلامی ۳۰ دانشکده تعلیم و تربیت اسلامی براساس سند تحول و تعالی دانشگاه آزاد آغاز به کار می‌کنند.» وی ادامه داد: «هفت استان در کشور آماده افتتاح دانشکده‌های تعلیم و تربیت اسلامی هستند. در این دانشکده‌ها دانشجویان در ۲۹ رشته از جمله رشته‌های علوم تربیتی، روانشناسی تربیتی، روانشناسی کودکان استثنایی و... آموزش می‌بینند که این رشته‌ها قابل ارتقا به ۵۴ رشته می‌باشند.»

سرپرست معاونت علوم تربیتی و مهارتی خاطرنشان کرد: «در گذشته ما نیروهای مربوط به حوزه آموزش و پرورش را در خلأ تربیت و سپس به دنیای واقعیت ارسال می‌کردیم و این نیروها با آزمون و خطا به دانش آموزان و دانشجویان آموزش می‌دادند. اما در دانشکده‌های تعلیم و تربیت، دانشجویان مباحث نظری را فرا می‌گیرند و برای یادگیری مهارت‌های کامل به عرصه می‌روند.» نادی با بیان این موضوع که ما ۸۰۰ مدرسه در کشور داریم و در یک ماه آینده این آمار احتمالاً به ۸۷۰ مدرسه افزایش می‌یابد تشریح کرد: «مدارس، عرصه‌های ما هستند و دانشجویان حوزه‌های تعلیم و تربیت در این عرصه‌ها از کودکی تا دانشگاه آموزش می‌بینند.» وی گفت: «یکی از این عرصه‌ها دانشگاه است و دانشجویان با رویکرد آموزش پایه و عرصه و رویکرد دستیاری آموزشی، بایستی در کنار رئیس واحد دانشگاهی و معاونان علمی، آموزشی و پژوهشی واحد، تجربه کسب کنند.» نادی خوراسگانی در ادامه این جلسه با توجه به حجم وظایف اساتید پشتیبان در واحدهای دانشگاه پیشنهاد داد که تعداد دستیاران آموزشی که اساتید پشتیبان هدایت و راهبری آنها را به عهده می‌گیرد، کاهش یابد. برگزاری کارگاه‌های آموزشی مختص دستیاران آموزشی، استانداردهای آموزشی، انتخاب اساتید شایسته به‌عنوان مدرسان دوره‌های توان‌افزایی، انتخاب اساتیدی از دانشکده‌های تعلیم و تربیت اسلامی به‌منظور آموزش دستیاران آموزشی و انتخاب محتوای متناسب با رشته‌های تحصیلی براساس تفکیک معاونت‌های موضوعی از دیگر پیشنهاداتی بود که سرپرست معاونت تربیتی و مهارتی دانشگاه آزاد در این جلسه بیان کرد. همچنین در این جلسه، حاضران در مورد تصحیحات انجام شده در آیین‌نامه دستیاری آموزشی و دوره‌های پیشنهادی برای بخش نظری دستیاری آموزشی به بحث و تبادل نظر پرداختند.

گفت‌وگو

رئیس مرکز تحقیقات بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی واحد اصفهان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

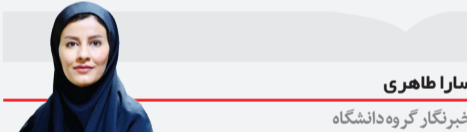
حکمرانی آب در حوضه آبخیز زاینده‌رود علمی نیست

این سوال که پیشنهاد شما برای رفع این معضل چیست، اظهار کرد: «بهترین کار این است که یک حداقل جریان پایه در رودخانه زاینده‌رود برقرار شود. به عبارت بهتر باید حداقل یک جریان دائمی پایه در رودخانه زاینده‌رود برای تأمین حقابه زیست محیطی تالاب برقرار شود؛ چراکه از این طریق جریان پایدار ۱۰ تا ۱۵ متر مکعب بر ثانیه آب در رودخانه زاینده‌رود تأمین خواهد شد.» او با بیان اینکه چنین اتفاقی دو مزیت خواهد داشت، گفت: «اول اینکه از پیشروی فرورفتن شهر اصفهان جلوگیری و دوم اینکه حقابه زیست محیطی تالاب را تأمین می‌کند که چشمه‌های ریزگرد سبی ایجاد نشود. ما پیش‌بینی کرده‌ایم اگر رطوبت یعنی آب وارد تالاب نشود در مدت زمان کوتاهی چشمه‌های ریزگرد سبی ایجاد می‌شود که به فلزات سنگین آلوده هستند. نوع رسی که در شرق و شمال تالاب وجود دارد شرایط را فراهم می‌کند که مقدار قابل‌ملاحظه‌ای فلزات سنگین را به خود گرفته و با جریان‌های باد شرقی و غربی این ریزگردهای سبی را به شهر اصفهان و حتی به تهران و استان‌های هم‌جوار برساند. مطالعات اخیر همین موضوع را نشان می‌دهد.»

جلالیان در پاسخ به این سوال که پژوهش‌های در دست انجام مرتبط با این موضوع در اختیار دارید یا خیر، بیان کرد: «آخرین پایش ما در سال ۱۴۰۱ بوده است و بعد از آن قراردادی با اداره کل محیط‌زیست اصفهان در مورد پایش نداشتیم، بنابراین نمی‌توان گفت در این فاصله چه اتفاقی افتاده است، زیرا تله‌های ما هنوز نصب نشده و پژوهشی از شهریور ۱۴۰۱ تاکنون انجام نشده است.» استاد گروه خاک‌شناسی دانشگاه آزاد واحد اصفهان در پاسخ به این سوال که دانشگاه آزاد برای حل موضوع کار جدی در دست اقدام دارد یا خیر، گفت: «معتمد حکمرانی آب در حوضه آبخیز رودخانه زاینده‌رود یک حکمرانی علمی نیست و این درحالی است که باید حکمرانی علمی باشد، یعنی آب در حوضه آبخیز تلف می‌شود، باید بتوانیم مدیریت علمی در حوضه آبخیز زاینده‌رود برقرار کنیم.» او تصریح کرد: «به‌طور مثال پمپ‌هایی روی رودخانه گذاشته شده و آب را پمپاژ می‌کند و از این طریق روی شیب‌های تند باغ احداث می‌کنند. درحالی‌که این موضوع علمی نیست و اگر جلوی این نوع کارها چه در استان‌های هم‌جوار و چه استان اصفهان گرفته شود مقداری آب آزاد شده و مشکل از نظر فرورفتن و تأمین حقابه تالاب رفع می‌شود. توصیه ما این است که مسئولان با کشاورزانی که آب را پمپاژ می‌کنند، برای جمع کردن پمپ‌ها به توافق برسند و این سریع‌ترین راه برای به نتیجه رسیدن حل این مشکل است.» رئیس مرکز تحقیقات بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی دانشگاه آزاد واحد اصفهان در پایان خاطرنشان کرد: «از سوی دیگر اگر تالاب فعال شود، ما با سونامی کلرید سدیم مواجه می‌شویم. الان تالاب به‌عنوان معدن بهره‌برداری کلرید سدیم استفاده می‌شود؛ این امر می‌تواند از یک سو مشکلات زیست محیطی ایجاد کند و از سوی دیگر اراضی کشاورزی را از بین ببرد.»

برقراری حقابه تالاب گاوخونی

استاد گروه خاک‌شناسی دانشگاه آزاد واحد اصفهان در پاسخ به

سارا طاهری

خبرنگار گروه دانشگاه

پدیده گردوغبار یکی از چالش‌هایی است که طی سال‌های اخیر به یکی از ایرج‌الش‌های زیست محیطی در کشور تبدیل شده است. اتفاقی که هرکدام از استان‌های کشور به‌نوعی درگیر آن شده‌اند. در این میان وضعیت استان‌هایی مانند اصفهان که زمانی زاینده‌رود پرآبی در آن جریان داشت و از طرف دیگر تالاب بین‌المللی گاوخونی به وضعیت امروزش دچار شده بود، به‌مراتب بحرانی‌تر از دیگر استان‌هاست. تالابی به وسعت ۴۷۶ کیلومتر که روزگاری پناهگاه پرندگان مهاجر بود و حالا به‌طور کامل خشک شده و خود به کانون ریزگردها تبدیل شده است و اگر هر چه سریع‌تر اقدامی برای برون‌رفت از این بحران زیست محیطی نشود، طبیعتاً اثرات آن در آینده به‌مراتب بیشتر خواهد بود. در این گزارش سراغ احمد جلالیان، استاد گروه خاک‌شناسی دانشگاه آزاد واحد اصفهان رفتیم تا ضمن تشریح وضعیت حوضه آبریز تالاب گاوخونی، از اقدامات صورت گرفته برای پایش این حوضه و همچنین راهکارهای بهبود شرایط این تالاب بگویند. جلالیان در خصوص جدیدترین تحقیقات در دانشگاه آزاد اصفهان، درباره حوضه تالاب گاوخونی گفت: «ما سه بار تالاب بین‌المللی گاوخونی را پایش کردیم؛ در پایش آخر که سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ به طول انجامید، گزارشی ارائه شد که براساس آن مشخص شد یک سری از معیارهای تالاب تغییر پیدا کرده و به طرف فعال شدن پیش می‌رود.» او به فاکتورهایی که این موضوع را نشان می‌دهد اشاره می‌کند و درباره آنها توضیح می‌دهد: «در مطالعات سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۴۰۱ نرخ فرورفتن گردوغبار در حوضه آبخیز تالاب بین‌المللی گاوخونی پنج برابر شده است. یکی دیگر از فاکتورهایی که مشاهده شد، افزایش شاخص بار آلودگی بود که درحقیقت درجه سمیت نمونه‌های گردوغبار حوضه تالاب را نشان می‌دهد که اگر زیر یک باشد در وضعیت خوب و از یک بالاتر رود وضع بدتر است.»

رئیس مرکز تحقیقات بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی دانشگاه آزاد واحد اصفهان با بیان اینکه سال ۱۳۹۷، گزارش‌هایی را به اداره کل حفاظت محیط‌زیست ارائه دادیم و در آن گزارش میزان بار آلودگی گردوغبار تالاب ۲٫۵ بود، اما در مطالعات ۱۴۰۱ این میزان به ۳٫۹ رسیده است، گفت: «این شاخص بار آلودگی نشان می‌دهد که ریزگردهای آلوده در محیط افزایش داشته است. درواقع مقدار فلزات سنگین مخصوصاً کادمیوم نسبت به مطالعات قبلی یعنی سال ۱۳۹۷ در تالاب بسیار زیاد شده است.»